

Griffie Gemeente Echt-Susteren
t.a.v. mevrouw Hermans
Postbus 450
6100 AL ECHT

Nieuwe Markt 55, Echt
Postbus 450, 6100 AL Echt
Tel. 0475 - 478 478
info@echt-susteren.nl
www.echt-susteren.nl
KvK 51651866
BTW (NL00)19.06.483.B01
NL86 BNGH 0285 1023 70
BIC-code BNGHNL2G

Echt, 27 april 2022

Verzonden: 29 APR. 2022

Onderwerp: Concept-jaarrekening 2021 en
conceptbegroting 2023 Westrom
Team: Maatschappelijk Domein

Ons kenmerk: Z22/118515-D - 126728

Bijlage(n):
Behandeld door: J. Knoors

Geachte mevrouw Hermans,

Het college van burgemeester en wethouders heeft - conform uw verzoek - in haar vergadering van 26 april j.l. een reactie geformuleerd op de concept-begroting 2023 van Westrom. Tevens is de concept-jaarrekening 2021 van Westrom besproken. Beide stukken worden onderstaand voor de raad samengevat aan de hand van de zgn. "5 minuten-versie(s)". Tevens is geformuleerd wat het nut, de noodzaak en het effect van de gemeenschappelijke regeling Westrom is. Het college stelt de raad voor om over de concept-begroting 2023 van Westrom een zienswijze uit brengen. Deze zienswijze wordt hieronder nader verwoord.

5-minuten-versie

Concept- jaarstukken 2021:

Realisatie: algemeen beeld.

De jaarstukken over het jaar 2021 omvatten het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening omvat de balans, het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichtingen hierop. De jaarrekening 2021 laat zien dat Westrom het boekjaar afsluit met een positief resultaat van € 544.190 (daar waar € 30.000 was begroot). Dit hoge resultaat wordt - ondanks een lagere toegevoegde waarde dan begroot - mede veroorzaakt door lagere operationele kosten (o.a. reis- en verblijfskosten), een hogere rijksbijdrage Wsw dan oorspronkelijk begroot en de ontvangen (incidentele) middelen ter compensatie van corona. Het gerealiseerde resultaat over 2021 wordt conform de richtlijnen toegevoegd aan de algemene reserve en het egalisatiefonds, tenzij het maximum hiervan is bereikt. Medio 2022 wordt een resultaatbestemmingsbesluit voorgelegd aan het algemeen bestuur van de GR Westrom.

Ontwikkelingen in de gerealiseerde kosten.

Het behaalde positieve resultaat over 2021 wordt als volgt verklaard:

- De gerealiseerde toegevoegde waarde bedroeg in 2021 € 8,35 miljoen en valt daarmee € 0,32 miljoen lager uit dan begroot (€ 8,67 miljoen). Dit met name als gevolg van een hogere uitstroom van Wsw-medewerkers dan begroot en het minder kunnen inzetten van de medewerkers in de risicogroep ten gevolge van de coronacrisis;
- De ontvangen Rijksbijdrage Wsw bedroeg in 2021 € 21,79 miljoen en is daarmee € 0,12 miljoen hoger dan begroot (€ 21,67 miljoen);
- De gemeenten staan garant voor het verschil tussen de loonkosten voor de Wsw-werknemers en de van de gemeenten ontvangen rijksbijdragen. In 2021 heeft Westrom daartoe - conform de herziene begroting - ca. € 4,08 miljoen aan gemeentelijke bijdragen ontvangen;
- Overige subsidies: de ontvangen loonkostensubsidies in het kader van de Participatiewet bedragen in 2021 € 0,83 miljoen (begroot € 1,17 miljoen);
- De personele kosten bedragen in 2021 € 30,71 miljoen (begroot € 30,98 miljoen);
- De overige bedrijfskosten bedragen in 2021 € 4,17 miljoen (begroot € 4,35 miljoen);
- Dividend: in 2021 is in de GR geen dividend ontvangen.
- Incidentele baten en lasten: een positief saldo van € 0,55 miljoen als gevolg van de in 2021 ontvangen (incidentele) compensatiemiddelen voor corona.

Ontwikkeling in de gerealiseerde bijdrage/baten.

Door een gunstiger subsidieresultaat over 2021, het behalen van kostenbesparingen (personele en overige kosten) en de van het rijk ontvangen compensatiemiddelen voor de corona-crisis is - ondanks een lager gerealiseerde toegevoegde waarde - de gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten in Westrom uiteindelijk gelijk kunnen blijven aan de € 4.08 miljoen zoals oorspronkelijk begroot. Het aandeel van de gemeente Echt-Susteren hierin bedraagt € 660.162, hetgeen een fors positieve trendbreuk impliceert ten op zichte van voorgaande jaren en prognoses.

Ontwikkelingen in het vermogen.

Ten opzichte van 2020 stijgt het eigen vermogen over 2021 met ca. € 107.000. Dit naast een schuldendaling van ca. € 65.000 over 2021. Het weerstandvermogen (bijna € 3.3 miljoen) is ruim voldoende om de geïnventariseerde risico's ad € 1.4 miljoen op te vangen. De solvabiliteitsratio (het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal van alle passiva) laat over 2021 een verdere positieve ontwikkeling zien van begroot 45,4 % naar gerealiseerd 50,47 %. Over het geheel genomen beschikt Westrom daarmee eind 2021 over een solide vermogenspositie.

5-minuten-versie

Concept-begroting 2023:

De concept-begroting 2023 is opgesteld op het moment dat het coronavirus nog steeds aanwezig is en er oorlog uitgebroken is in Oekraïne. Westrom biedt voor het boekjaar 2023 een sluitende begroting aan. De gemeentelijke bijdragen maken de begroting sluitend. Voor 2023 heeft Westrom een zo reëel mogelijke concept-begroting opgesteld, waarbij in de risicosfeer aandacht is voor de hierboven geschetste ontwikkelingen en onzekerheden.

(Meerjaren)begroting 2023: algemeen beeld.

De concept-begroting 2023 is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit drie onderdelen: een directieverslag, een beleidsbegroting, een financiële begroting en een bijlage met de gemeentelijke tabellen. In de begroting zijn ook een aantal verplichte paragrafen opgenomen. De voor de concept-begroting 2023 gehanteerde uitgangspunten zijn:

- De realisatie van circa 668 fte's arbeidsovereenkomsten Wsw van de deelnemende gemeenten en de realisatie van circa 26 fte's Begeleid Werken;
- Uitbesteding re-integratieactiviteiten door gemeenten op tenminste het bestedingsniveau van 2021;
- Uitbesteding te plaatsen beschut werk door gemeenten binnen de kaders van de Participatiewet;
- Ten behoeve van prognose prijspeil 2023 wordt een indexering gehanteerd van 2,16% voor prijspeil 2022 en 2,5 % voor prijspeil 2023 op de loonkosten Wsw ten opzichte van 2021, waarbij het personeelsverloop gerelateerd wordt aan pensioen en 2% extra uitstroom;
- De te ontvangen Rijksbijdrage Wsw wordt begroot op basis van de Septemercirculaire 2021 (exclusief de eenmalige coronagelden) en eveneens geïndexeerd met respectievelijk 2,16 % en 2,5 %;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 1,05 miljoen ter dekking van het exploitatietekort;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 530.000 voor de infrastructuur;
- Een indexering van de reguliere loonkosten met jaarlijks 2,0% ten opzichte van 2021;
- Toepassing van de regeling van het Lage-inkomensvoordeel (LIV) of het loonkostenvoordeel (LKV).

In algemene zin valt op dat het operationeel resultaat van Westrom voor 2023 nog een licht positief resultaat laat zien (€ 68.000), maar vanaf 2024 meerjarig omslaat in een negatief operationeel resultaat oplopend naar begroot -/- € 924.000. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de toegevoegde waarde de komende jaren steeds verder onder druk komt te staan (afname oplopend tot ca. € 0,8 miljoen in 2026 ten op zichte van 2023). Daarbij past wel de kanttekening dat in de begroting meerjarig de kosten voor personeel en de overige kosten voorsnag nagenoeg op hetzelfde niveau blijven in afwachting van de definitieve besluitvorming over het traject "doorontwikkeling Participatiewet" en de alsdan eventueel benodigde inzet van de gevormde krimpvoorziening. Dit vraagt nadrukkelijk de aandacht van Westrom in de sturing van haar bedrijfsvoering en het beheersen van de risico's. De belangrijkste oorzaken van de (toenemende) druk op de toegevoegde waarde bestaan uit de hogere uitstroom SW-medewerkers, een voorsnag beperkte instroom van de nieuwe (en kwetsbaardere) doelgroepmedewerkers (o.a. beschut werkers nieuwe stijl) en de vergrijzing van de huidige SW-doelgroep met als gevolg een afnemende productiviteit.

Ontwikkeling in de begrote kosten.

Westrom geeft in de begroting aan dat men zich qua kosten op het gemiddelde niveau bevindt van de sector, waarbij de afgelopen jaren de lasten flink zijn terug gebracht. Met betrekking tot de reguliere personeelskosten slaagt Westrom er ook in 2023 in om stapsgewijs mee te krimpen met de bezetting. Voor wat betreft een verlaging van de overige kosten geeft Westrom aan dat de bodem hiervan bereikt lijkt. Echter voor beide kostensoorten geldt dat een en ander sterk verbonden is met de uiteindelijke besluitvorming over het doorontwikkeltraject P-wet en eventueel daaruit voortvloeiende (krimp)gevolgen voor de Westrom-organisatie.

Voor de mogelijke krimp van de Westrom-organisatie (en de daarmee verbonden kosten) is - zoals bekend - vanaf 2020 een aparte krimpvoorziening gevormd die per ultimo 2021 een omvang kent van ca. € 1.6. miljoen. In 2022 wordt deze voorziening verder aangevuld met ca. € 0,5 miljoen. Inmiddels is door het bestuur van Westrom besloten om met ingang van de begroting 2023 voorlopig niet verder te doteren aan deze voorziening.

Ontwikkeling in de begrote bijdrage/baten

Met de (herziene) begroting 2021 werd duidelijk dat de rijksbijdrage Wsw de komende jaren weliswaar verder daalt, maar dat het te verwachten subsidieresultaat (verschil loonkosten Wsw minus rijksbijdrage) een gunstiger verloop zal kennen. Deze trend zet zich ook verder door in de begroting 2023 en is daarin zo reëel mogelijk verwerkt. Het effect van onder andere een gunstiger subsidieresultaat draagt

in 2023 e.v. mede bij aan een verlaging van de gemeentelijke bijdragen door de aan de GR Westrom deelnemende gemeenten.

Voor de gemeente Echt-Susteren ziet het in de begroting 2023 meerjarig opgenomen verloop in gemeentelijke bijdrage er als volgt uit:

	2023	2024	2025	2026
Bijdrage Echt-Susteren	€ 261.582	€ 235.242	€ 242.522	€ 244.862

De gemeentelijke bijdrage van Echt-Susteren over 2021 bedroeg € 660.162. In de begroting van Westrom voor 2022 is een gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 491.684 voor onze gemeente. Zoals bekend worden vanaf de begroting 2019 voor de te betalen gemeentelijke bijdrage(n) aangepaste (kosten-) verdeelsleutels gehanteerd op basis van de regeling "Verdeling baten en lasten Westrom". Uitgangspunt hierbij is dat de gemeentelijke bijdrage(n) aan de Westrom in het negatief subsidieresultaat verrekend worden naar rato van de loonsom Sw'ers per deelnemende gemeente van het voorbije jaar. De gemeentelijke bijdrage ter bekostiging van een deel van de infrastructuur kent een andere verdeelsleutel namelijk op basis van inwoneraantal per (vaste) peildatum 31-12-2016 voor de restant huurperiode van het bedrijfspand De Hanze.

De ontwikkeling van de totale gemeentelijke bijdragen (van de vijf GR-gemeenten) aan het tekort van Westrom ontwikkelt zich de komende jaren als volgt:

Gemeentelijke bijdragen	2023	2024	2025	2026
Bijdrage infrastructuur	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000
Bijdrage SW-tekort	€ 1.050.000	€ 900.000	€ 950.000	€ 975.000
Totale bijdrage in tekort	€ 1.580.000	€ 1.430.000	€ 1.480.000	€ 1.505.000

Ontwikkelingen in het vermogen.

De geprognostiseerde weerstandscapaciteit op basis van de concept-begroting 2023 bedraagt € 3.336.573. Het betreft dan de vrij besteedbare reserves. Westrom heeft ten behoeve van de concept-begroting een actuele risicoanalyse uitgevoerd. Op basis van deze risico-analyse blijkt dat de weerstandscapaciteit in 2023 voldoende is om de geïnterpreteerde risico's op te vangen. In de SW-sector is het gangbaar dat de solvabiliteit bij een waarde tussen de 25 – 40% als voldoende wordt beoordeeld. Westrom voldoet met een voor 2023 geprognosticeerde solvabiliteit van 50,3% ruimschoots aan deze norm.

Advies zienswijze

Aan de raad wordt geadviseerd in te stemmen met de concept-begroting 2023. Op basis van de geconstateerde onzekerheden en risico's, adviseert het college de gemeenteraad om de navolgende zienswijze uit te brengen:

Voorgestelde zienswijze:

"De raad constateert dat Westrom een sluitende concept-begroting 2023 (inclusief meerjaren-doorkijk tot en met 2026) voor zienswijze voorlegt. De gemeentelijke bijdragen maken de begroting sluitend. Het verloop van de gemeentelijke bijdragen laat voor de komende jaren een dalende trend zien ten op zichte van voorgaande begrotingsjaren. Door de raad wordt dit als zeer positief ervaren. Daar staat volgens de raad wel tegenover dat het operationeel resultaat de komende jaren in versneld tempo fors onder druk komt te staan en dat baart zorgen. Dit temeer omdat mogelijk effecten door de coronapandemie in de nabije toekomst niet zijn uit te sluiten en daarnaast de negatieve gevolgen van de oorlog in Oekraïne op humanitair en financieel-economisch gebied met de dag zichtbaarder worden. Dit laatste uit zich inmiddels onder andere in ongekend hoge inflatiecijfers die naar verwachting een

direct effect zullen gaan hebben op stijgende bedrijfskosten en (reguliere) loonkosten. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit en risico's is daar door Westrom overigens wel rekening mee gehouden in de begroting, maar dit heeft nog geen financiële doorvertaling gekregen in de voorgelegde begroting gelet op de onzekerheden. De raad wil daarmee aangeven dat het risico groot is dat hierdoor het operationeel resultaat zoals nu opgenomen in de (meerjaren-) begroting alleen nog maar verder (en extra) onder druk kan komen te staan. Dit zal uiteindelijk van negatieve invloed zijn op het exploitatieresultaat van Westrom en de benodigde gemeentelijke bijdragen. Naar de mening van de raad is dan ook in financiële zin alertheid en voorzichtigheid geboden ten aanzien van de (toekomstige) bedrijfsvoering.

De raad heeft vorig jaar in haar zienswijze over de begroting 2022 e.v. aangegeven dat het goed is dat begrotingstechnisch met de vorming van een krimpvoorziening wordt geanticipeerd op een eventuele afschaling van personeel en infrastructuur. De vraag van de raad staat daarmee wel nog open om zo spoedig mogelijk te komen tot een verdere uitwerking van en concrete afspraken over de inzet van deze krimpvoorziening. De raad dringt er op aan dat, zodra de besluitvorming over de doorontwikkeling P-wet definitief is, hieraan voortvarend en concreet gestalte wordt gegeven. Dit omdat de uitkomst van de besluitvorming over de doorontwikkeling P-wet kan leiden tot een versneld krimpscenario voor Westrom met bijkomende financiële en organisatorische gevolgen. De vorig jaar door Westrom - in het verlengde hiervan - aangekondigde nieuw op te stellen strategienota ziet de raad dan ook met belangstelling tegemoet. Dit - indien van toepassing - in samenhang met een bijbehorend plan van aanpak en financieel meerjarenperspectief ter facilitering van de uiteindelijke krimp c.q. afschaling, waarbij de belangen van de doelgroep steeds goed in beeld dienen te blijven.

Verder merkt de raad op dat het door Westrom in de begroting gehanteerde uitgangspunt dat de uitbesteding van re-integratieactiviteiten door gemeenten op tenminste het bestedingsniveau van 2021 blijft, wellicht niet haalbaar is. Dit hangt namelijk nauw samen met de uiteindelijke besluitvorming over de doorontwikkeling van de P-wet en de eventuele gevolgen hiervan voor gemeenten en de Westrom-organisatie. De raad sluit zijn zienswijze af met de oproep aan Westrom om, indien daar aanleiding toe is, tijdig een begrotingswijziging 2023 voor zienswijze voor te leggen. Dit gegeven de nog niet in de begroting te vertalen onzekerheden als gevolg van corona, de oorlog in Oekraïne en de definitieve besluitvorming over het traject doorontwikkeling P-wet."

Nut, noodzaak en effect van de gemeenschappelijke regeling Westrom

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht, deze wet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een groot deel van de Wet werk en arbeids-ondersteuning jonggehandicapten (Wajong). Met de Participatiewet wordt onder andere geregeld dat mensen met een arbeidshandicap als gevolg van lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen en die uitsluitend in staat zijn onder aangepaste omstandigheden arbeid te verrichten, kunnen werken op een zo regulier mogelijke en op hun individuele mogelijkheden aangepaste arbeidsplek in de sociale werkvoorziening of bij andere werkgevers.

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet en heeft die uitvoering voor een groot deel belegd bij Westrom. Sw-bedrijf Westrom vervult een belangrijke rol bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking, al dan niet in een beschutte werkomgeving. Westrom heeft de kennis, ervaring en het netwerk om de capaciteiten van mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt te vertalen naar passend werk met professionele begeleiding. Westrom vervult als werkgever een belangrijke maatschappelijke functie in de regio.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders gemeente Echt- Susteren,

secretaris

voorzitter